

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak petek.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 5.44 K, za pol leta 2.72 K, za četrt leta 1.36 K; za Nemčijo za celo leto 5.96 K, za pol leta 2.98 K, za četrt leta 1.49 K; za Ameriko za celo leto 7.28 K.

Posredna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrazkirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna petil-vrstica 20 vin. za enkrat; 16 vin. za dvakrat; 12 vin. za trikrat; večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

78. številka.

V Ljubljani, v petek, dne 20. septembra 1907

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne posiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravištvu »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Jursičev trg številka 3 I.

Deželni zbori.

Deputacija socialno-demokratskih poslancev s Češkega, v kateri so bili sodrug Čehu Hudec, Jaros in Němec ter Nemci Bentel, Schäfer in Seliger, je bila v četrtek pri ministrskem predsedniku baronu Becku, da ga vpraša za stališče, ki ga zavzema vlada glede splošne in enake volilne pravice za deželne zборе.

Poslanec Němec je pojasnil ministrskemu predsedniku namen deputacije in je dejal, da je rešitev deželnozborske volilne reforme na Češkem v smislu delavskih zahtev nujno potrebna, kar se je pravzaprav že s tem priznalo, da je bila češkemu deželnemu zboru že pred dvema leti predložena osnova volilne reforme, ki se pa pač nikakor ni vjemala z opravičenimi zahtevami delavstva.

Ministrski predsednik je odgovoril, da popolnoma priznava pravico delavstva do zastopstva v deželnem zboru in da hoče povsem resno pospeševati volilno reformo. Opozoril je na težave volilne preosnove sploh in zlasti na zapreke v češkem deželnem zboru. Ponovno je zatrjeval, da ima resno voljo, uresničiti volilno reformo, ki bi odgovarjala kolikor mogoče delavskim zahtevam.

Poslanec Seliger je opomnil, da pričakuje delavstvo že sedaj volilno reformo od deželnega zbora in da je zato nujno potrebna jasna izjava vlade.

Ministrski predsednik je izrazil pričakovanje, da ga bo delavstvo podpiralo pri tem težavnem delu s tem, da se bo zmerno vedlo. Poslanec Němec je odgovoril, da se izpolni ta želja tembolj, čim hitreje pride volilna reforma na dnevni red in čimbolj bo vpoštevala pravice delavstva.

* * *

Ministrski predsednik je torej govoril in kar je povedal, ne zanima samo delavstva na Češkem, ampak po vseh deželah. Odkar je uresničena volilna reforma za državni zbor, je nemogoče, da bi se ji zapirala vrata deželnih zborov in je tudi nemogoče, da bi delavstvo mirno trpelo brezpravnost v deželah. Tudi slovenski delavci ne morejo ostati na večne čase pod varštvom svojih zagrizenih sovražnikov, ne da bi smeli sploh ziniti, če se gre za njih pravice in dolžnosti v deželi.

Položaj za slovensko delavstvo je pač težaven. Na Kranjskem sta pač obe slovenski stranki teoretično zatrdili, da stojita na stališču splošne in enake volilne pravice; ali v praksi se ne drže te izjave ne klerikalci, ne liberalci. Klerikalce vodi le misel, kako bi si zagotovili absolutno večino v deželnem zboru, liberalce pa, kako bi to preprečili.

Na Gorškem je vlada pravkar sankcionirala volilno reformo, ki jo je deželni zbor sklenil v zadnjem zasedanju in ki je naravnost karikatura volilne pravice. Take pokveke nima noben deželni zbor v državi. V četrti kuriji, ki so jo sklenili z aktivnim sodelovanjem Italijani in slovenski klerikalci, s pasivno nedelavnostjo pa slovenski liberalci, daje Slovencem tri in Italijanom tri mandate. A vse tri poslance volijo volilci vsake narodnosti skupaj, volilnih okrajev za posamezne mandate ni, proporcionalnega sistema tudi ne. Oropani so Slovenci, ker je italijanski manjšini v deželi zavarovana večina v deželnem zboru, oropani so delavci, ker ne morejo dobiti pri tem sistemu ne enega mandata.

Tržaški deželni zbor je sklenil reformo, ki ne namerava nič drugega, kakor rešiti kamori dose-danjo moč, a sklenil jo je naravnost teroristično.

Istrski deželni zbor se po dolgem obotavljanju in parlamentiranju strank in vlade snide; poleg administrativnih nalog ima izrečen namen, napraviti tudi volilno reformo. Na meščanski stranki se je pa slabo zanašati, kajti nacionalni moment bo igral glavno ulogo in vse kaže, da bo mnogo pre-pira, pa prav malo resne volje.

Na Štajerskem in na Koroškem imajo pač »četrti kuriji«, ki pa prav tako nezadostuje, kakor ni zadostovala peta kurija v državnem zboru. A od meščanskih strank tudi tukaj ni pričakovati ničesar.

Resno voljo imajo v vseh deželah samo delavci. V času, ko se pripravljajo sodrug na Češkem, v Galiciji, v Bukovini, na Avstrijskem i. t. d. na boj za deželnozborsko volilno pravico, tudi naše delavstvo ne bo smelo spati. Da je volilna pravica za deželne zборе tudi pri nas potrebna, je jasno kakor beli dan, a dokler delavstvo ne poseže vmes, je ne učakamo. Resnega dela bo torej treba.

Draginja.

Med dnevnimi novicami so ljubljanski dnevniki poročali zadnji teden, da so pekovski mojstri sklenili, podražiti kruh. Tako nedolžno je bila natisnjena notica, kakor vest o občinski seji, o veselici tega ali onega društva, ali o novem programu kinematografa. Pravzaprav ne. O ustanovitvi novega veteranskega društva v kakšni vasi se poroča bolj zanimivo in z večjim patosom.

Kruh bo torej dražji? Kaj je na tem ležeče? Peki so sklenili tako — pa konec besedi. Toda za delavsko ljudstvo ni in ne more biti konec besedi, kajti to podraževanje gre največ na njegov račun in nasi delavci nimajo tako sijajnih zaslužkov, da bi lahko metali denar brezobzirnim izkoriščevalcem z obema rokama v vedno odprto vrečo. Delavcem, ki so kot producentje izkoriščani do skrajnosti, ne more biti vseeno, če se jih tudi kot konsumente dannadan hujše izkorišča.

Leta in leta že narašča draginja; narašča pri vseh potrebščinah, narašča venomer. Cene, ki so jih delavci plačevali pred desetimi leti, so danes že legendarične. Nihče pa ne vpraša, kako naj ljudstvo plačuje vse, kar se zahteva od njega.

Kruh ni edino živilo, ki se ga hoče podražiti, ampak cela vrsta produktov je že dražja. Na trgu se ne dobi ničesar za tisto ceno, kakor lani ob tem času; v špecerijski prodajalnici so se cene povišale — kamorkoli se človek ozre, povsod je vse dražje. Kapitalisti in agrarci smatrajo prebivalstvo za molžno kravo in mu nakladajo od dne do dne večja bremena, ne da bi pomislili, da ljudstvo sploh ne prenese več tega, kar se mu navaljuje na pleča.

Za delavstvo pomeni draginja, ki jo že imamo in ki se jo še napoveduje, kratkomalo lakoto. Delavec ima omejene, pri nas še celo prav nizko ome-jene dohodke. Z njimi mora računati. Razdeliti jih mora tako, kakršni so; kajti več nego svoj pišli zaslužek, ne dobi od nikoder. Če se kruh podraži, se torej ne pravi, da bo plačeval nekoliko vinarjev več, ampak da bo jedel manj kruha, ne le on sam, ampak seveda tudi njegova družina. In lahko kupi kruha samo za toliko denarja, kolikor ga ima, torej čim je dražji, tem manj. Da bi nado-

mestil kruh z mesom, na to ni misliti, kajti meso je za navadno ljudsko porabo itak že predrago. Poskočile so tudi cene sočivja; čim mine poletje, se podraži na trgu tudi to. Sadje, ki velja za zlasti važno živilno sredstvo, je pri nas pravi luksuz; kdor si privošči vsak božji čas kak grozd, se ga smatra že za sladkosnedeža. — Od česa naj ljudstvo živi?

Na Slovenskem je draginja resnična nevarnost za ljudstvo. Pogleda naj se uspehe pri naborih, vpraša naj se zdravnike bolniških blagajn, pa se lahko izve, da je naše delavstvo že sedaj nezadostno rejeno. Neštivilne bolezni izvirajo le iz tega nedo-statka. Posledice teh razmer so grozne. Ljudstvo peša, prezgodaj ostari, prezgodaj umira. Slabo rejen delavec se kmalu utruji; njegovo fizično delo ne more biti toliko vredno, kakor delo krepkih ljudi; vsak duševni napor ga umori. Slabotno telo nima dovolj odporne moči proti alkoholizmu, strasti ga lažje premagajo. Kako strašno upliva taka slabost staršev na generacijo, pa menda ni treba dokazovati. Bodočnost slovenskega naroda je veliko bolj odvisna od zadostne hrane, od zdravih stanovanj in od življenja brez prehudih gnetlih skrbi, nego od slovenskega vseučilišča. Kaj nam pomagajo vse jezikovne pridobitve, če nam narod umre od lakote in če nimamo zdravega zaroda?

Toda s to skrbjo se ne ukvarjajo naši nacionalistični deklamatorji in človek bi mislil, da pri nas sploh ni nikogar, ki bi se resno pečal s tem vprašanjem.

V državnem zboru imamo poslance, ki glasu-jejo brezskrbno za vsako zvišanje colnine, za vse indirektno davke, za zapiranje mej, za militaristične zahteve. V deželi sploh ne smatra nihče za svojo nalogo, skrbeti za olajšanje ljudskega življenja. V naših občinah gonijo visoko politiko, ampak podraževanju živil se ne ustavijo z nobenim dejanjem.

Zlasti občine bi pa imele nalogo, storiti v tem oziru, kar le morejo. Polje komunalne politike je zelo široko, ampak pri nas ga ne obdeluje nihče. Ljubljanski občinski svet je na papirju sklenil, postaviti tržnico. Živa duša ne vé, ali bo to kdaj izvršeno. Ali občinski svet bi tudi lahko vedel, da sama tržnica, ki je pač zlasti zaradi tržne higijene zelo važna, ne reši draginjskega vprašanja. Da se ga v kapitalistični družbi sploh ne more popolnoma rešiti, je sicer gotovo. Ali tudi v kapitalistični družbi ne sme biti ljudstvo obsojeno naravnost na sestradanje. Če se pa hoče ublažiti draginjo, mora občina poseči vmes in v prvi vrsti imajo to nalogo večje občine, ki imajo dovolj moči za to.

Ljubljanski občini se po vsej pravici lahko očita, da podpira izkoriščevalce in pospešuje odu-rstvo z živili. Kajti izvenzmi malo mlekarico na rotovžu ni storila še ničesar zoper draginjo. Z vsemi melodijami se poja slavo sedanje občinske uprave; da ljudstvo ne bo moglo jesti dosti kruha, to raz-žene vso občinsko slavo.

Kaj bi mogla občina storiti? ... Povedalo se ji je že, ko je postala draginja mesa tako občutljiva, da se je moralo delavsko ljudstvo začeti postiti, ko se v pratiki ni bilo zapovedanega posta. Občina mora enostavno vzeti produkcijo najpo-trebnejših živil v svoje roke. Če morajo mesarji, peki i. t. d. povrh cene za živino in moko, povrh produkcijskih stroškov i. t. d. zaslužiti še svoj profit, ki ni majhen, je jasno, da bi komunalna podjetja lahko dajala svoje produkte za toliko ceneje, kolikor iznaša čisti privatni dobiček. Vrhutega pa pride še v poštev, da bi bila komunalna podjetja velika, v

teh je pa režija vedno razmeroma cenejša, kakor v malih.

Nedvomno je, da ima moderna občina to nalogo. Njen obstanek je opravičen le s tem, da ima skrbeti za blagor svojih udov. Občina — to je množica, ne pa peščica izkoriščevalcev. Ne za profite nekaterih denarnih vreč, temveč za blagostanje vseh ima skrbeti. Te naloge doslej ni vršila. Ali spričo novega podraževanja se bo moralo prebivalstvo vendar vprašati, ali naj mirno gleda, da se ga obsoja na lakoto. Če občina ne vrši svoje naloge, bo moralo ljudstvo najti pot, da si pomaga.

Politični odsevi.

Osem deželnih zborov se je v ponedeljek sešlo, namreč češki, moravski, gališki, salcburški, gornjeavstrijski, koroški, štajerski in bukovinski. Pred otvoritvijo češkega zbora se je predstavila deputacija socialističnih poslancev, sestavljena iz sodr. Hudeca, dra. Soukupa, Jaroša, Beutla, Seligerja in Schäferja najvišjemu deželnemu maršalu in mu je splošila zahtevo delavstva glede splošne in enake volilne pravice. Deželni maršal se je zelo izogibal jasnega odgovora; dejal je, da gospodje precenjujejo njegovo moč, da se je posebna komisija že pred dvema leti pečala z volilno reformo, a ni še dovršila svojih posvetovanj i. t. d. Svojega stališča o volilni reformi sploh ni hotel pojasniti. Ob začetku seje so spustili socialni demokratje več tisoč listkov, ki zahtevajo volilno reformo, v zbornico.

V moravskem dež. zboru je podal poslanec sodrug Hybeš predlog, naj se uvede splošno in enako volilno pravico.

Gališki dež. zbor je deželni maršal grof Badeni otvoril z daljšim govorom, ki je bil večinoma posvečen volilni reformi. Deželni maršal je naglašal, da je volilna preosnova potrebna in da se mora onim, ki doslej niso zastopani v deželnem zboru, zagotoviti primeren upliv. Dežela želi reformo, ki naj pomeni napredek in zdrav razvoj; ali posledica reforme ne sme biti popoln preobrat vseh razmer. Zanikati ne sme vsega, kar je doslej veljalo za podlago, zanikati pa tudi ne sme upov za bodočnost.

V štajerskem dež. zboru je poslanec Jurtela (slov. klerikalec) predložil, naj se dovoli občini Teharje, da sme porabiti občinskega premoženja 26.925 kron za stavbo cerkve. Poslanec Resel (soc. demokrat) je ugovarjal, ker po odlokih upravnega sodišča ni gotovo, da sme občina sploh izdajati denar za cerkvene stavbe. To pravico imajo samo cerkvene občine. Za predlog so glasovali vsi poslanci razven socialno-demokratičnih. Vložena je socialno-demokratična interpelacija, zakaj še ni potrjen novi občinski volilni red za Štajersko.

Zaradi nagodbe so prišli ogrski ministri v ponedeljek zopet na Dunaj. Sedaj se govori, da je položaj za nagodbo zopet prav ugoden. Dobro bo, počakati, dokler se ne izve kaj gotovega.

Častniške plače mislijo zvišati. Vojno ministrstvo bo zahtevalo za prihodnje leto devet millionov kron v ta namen. Uvesti hočejo za vsako šaržo več plačilnih razredov, tako da bi oficirji v plači avanzirali vsako tretje leto, tudi če ne avanzirajo v šarži. — Resnici na ljubo je treba priznati, da častniki s sedanjimi plačami res težko živijo; mnogo jih je, ki sploh ne morejo izhajati. Ali pribiti je tudi treba, da niso tega krive nizke plače — nikjer v civilnih službah nimajo akademično izobraženi ljudje takih plač, kakor oficirji — temveč pravi vzrok je ta, da se zahteva od častnika «nobel» življenje, za katero njegovi dohodki res ne zadoštujejo. Reforma je torej potrebna, ali ne v zvišanju plač, temveč v odpravi raznih častniških «navad». Oficirjem naj se dovoli, da smejo nositi civilno obleko, ne zahteva naj se, da morajo zahajati le v najdražje lokale, da morajo povsod igrati nekako plemstvo, da morajo, kadar pride kak višji nadzornik, piti šampanjca i. t. d., čeravno si ga morda sami ne žele, pa bodo s sedanjimi plačami boljše izhajali, kakor civilisti v enakih letih, ki z višjo izobrazbo pogostoma ne zaslužijo polovico toliko, kakor njih bivši sošolci, ki so odšli v kadetno selo. Tudi častnikom ne želimo pasjega življenja; ne sme se pa zahtevati, da bi najsiromasnejši sloji plačevali njih nepotrebni luksus.

Madjarski ministri so že zopet odpotovali — kakor poročajo zadnji, pravkar došli viri — v Budimpešto, ker avstrijska vlada ni hotela sprejeti njih zahtev glede nagodbe. Slava je bila torej kratkotrajna. Po svojih časopisih žugajo sedaj madjarski ministri, da ne pridejo več na Dunaj, ampak da bodo morali avstrijski v Pešto, če bodo hoteli imeti nagodbo. Zdi se nam, da diši ta baharija preveč po reklami.

Socialni pregled.

Knjigoveško mezdno gibanje v Ljubljani doblja precej akuten značaj. Nato opozarjamo vse knjigoveske pomočnike. Solidarnost je glavno.

Delavci stavbe na južni železnici so imeli v nedeljo, 1. septembra, konferenco v Mariboru, katere se je udeležilo veliko stavilo delegatov, tudi

iz slovenskih krajev. Centralo železničarske organizacije sta zastopala sodruga Dušek in Weigl, tržaško tajništvo sodrug Kopač, jugoslovansko stranko sodrug E. Kristan, štajersko strokovno komisijo pa sodrug Muchitsch. Razpravljalo se je najprej o zadnjem gibanju v severnih krajih južne železnice, katero je povzročil odhod hrvatskih delavcev (ki so pravzaprav slovaški in ogrski delavci). Tisto gibanje je bilo povsem nepripravljeno in neorganizirano in takozvani «hrvatski» delavci se vedeli niso prav, zakaj se gre. Naglašalo se je, da so na Ogrskem razni «delovodje», ki naravnost kupčujejo z ondotnimi delavci. Organizirani delavci morajo skrbeti, da se odpre tudi tem tovarišem oči in se jim pokaže, kako jih izkoriščajo na eni strani podjetja, na drugi pa njih profitorski delovodje. Za nje in za domače delavce, katerim delajo konkurenco, je treba, da se tudi oni organizirajo. — Potem se je poročalo o uspehu deputacije, ki je predložila dne 19. julija generalnemu ravnatelju gospodu dru. Egerju zahteve delavcev na vrhni stavbi. Generalni ravnatelj je priznal, da so zahteve opravilne, pa je poslal deputacijo k stavbnemu ravnatelju gospodu Pichlerju. Ta gospod je pa govoril zelo ošabno. Skušal je tudi na laž postaviti delavce, ki so pa obstali na tem, da so resnične vse trditve glede sedanjih mezd in delavnih razmer. Nekaj časa pozneje so dobili delavci pismen odgovor. Zahteva glede minimalne plače, ki naj iznaša 3 K 10 v za delavce na stavbi, 3 K 50 v za prve delavce, 4 K za izučene delavce in delovodje in 2 kroni za delavke, je kratkoma zavržena. Le malemu številcu se obljubuje po 10 vinarjev priboljška, če bodo prav pridni. Tudi glede avanziranja je železnica kvečjemu pripravljena dovoliti od treh do treh let po 10 vin. zvišanja. Odgovor pravi, da je tudi nemogoče, izdajati plačilne listke, ker bi to treba 300 uradnikov za to. Bolje je, naj bi po s tem denarjem delavcem zvišali mezde; le da gospod Pichler tudi tega noče in da so plačilni listki zelo potrebni, pa tudi ni treba celega bataljona uradnikov za nje. Delavski odbori in zaupniki so nemogoča reč — pravi g. Pichler, ker so delavci preveč raztreseni. Stavbno ravnateljstvo odklanja torej takorekoč vse. Naravno je, da so delavci vsled tega odgovora zelo razburjeni. Položaj delavstva na vrhni stavbi je zelo slab, plače so različne, v nekaterih krajih še po 1 K 20 v. V Gradcu je bil velik shod, kamor so prihiteli delavci od blizu in daleč in tam je bila sprejeta sledeča resolucija: «Stavbnemu ravnateljstvu ces. kr. priv. družbe južne železnice se je zljubilo, izdati delavni red, ki nikakor ne odgovarja sedanjemu času, ki je pa tudi tak, da celo poslabša itak slabi položaj te kategorije. Delavci so tembolj ogorčeni, ker razglasa stavbno ravnateljstvo brezprimerni delavni red, ko so delavci že vsled slabih mezd in razmer in zato vsled neznoznega življenjskega položaja do skrajnosti razburjeni. Stavbnemu ravnateljstvu se je tudi zljubilo, ukazati, da se izmeri prostor v stanovanjih nastavljenega oboja in da se mora naznaniti najemnino. Stavbno ravnateljstvo južne železnice se moti, če misli, da mu pojde oboje na led, ker vé, da nimajo taki ukazi drugega namena, kakor poskusiti, ali se ne bi dalo kaj odtrgati od stanarine. Vsekakor se pa noče ničesar priboljšati. Vsled tega sklene današnji shod, da se delavnega reda za delavce na vrhni stavbi ne vzame na znanje in da se tudi privatnih stanovanj ne izmeri in pribije, da ni v omenjenih naredbah niti sledu socialno-političnega duha.» To resolucijo je odobrila tudi mariborska konferenca, ki je nadalje sklenila, da se pridružijo delavci splošnim zahtevam vsega oboja južne železnice, ter bo dotična spomenica te dni predložena generalnemu ravnateljstvu. Sklenilo se je tudi, da se v spomenici naglasi, da še tiste obljube niso uresničene, ki so jih dobili železničarji črno na belem s podpisom gospoda Böhma. Končno se je razpravljalo o boju, ki je neizogiben, ako južna železnica ne izpolni opravičenih zahtev in se je tudi v tej točki doseglo popoln sporazum.

Delavci z mramorjem stavkajo na Dunaju. Opozarjamo vsled tega vse delavce s kamnom, naj ne iščejo dela na Dunaju.

Delavstvo tobačnih tvornic avstrijskih je predložilo c. kr. vrhovnemu ravnateljstvu spomenico, v kateri zahteva posebno povišanje in regulacijo svojih mezd in nekatere druge stvari, ki se tičejo posameznih kategorij. Iz stavljenih zahtev je posebno razvidno, da državne tobačne tvornice preračunavajo delo prav po tistih finasnih industrijskih ključkih, kakor zasebni industriji. Tudi v državnih tobačnih tvornicah ne poznajo nobene eksistenčne najmanjše plače; če le nanese, pa še znižajo delavki ali delavcu zaslužek. Prav primerna je zahteva, da se uvede pri vsem delavstvu, ki ni v pogodnem delu, tedenska mezda, mesto dnevnega, dalje torej, da se ob premeščenju delavstva od oddelka k oddelku ne sme krčiti plača. Pri pomaknitvah na boljša mesta naj se vpoštevata službena doba ob enaki zmožnosti. Za obrtne rokodelce zahtevajo enake službene pogoje kakor jih imajo uslužbeni c. kr. drž. železnice. Med zahtevami je tudi zahteva po slovenskem uradovanju in tiskovinah. Glede delavnega časa zahtevajo 48 ur dela na teden ter na leto 3 do 7 dni plačanega dopusta. Delavnik naj se skrajša posebno tudi za čuvaje. Odgovor do 1. januarja 1908.

Iz stranke.

Občni zbor političnega društva «Bodočnost» v Ljubljani bo dne 21. septembra ob 8. uri zvečer v salonu hotela «Ilirija». Dnevni red: Poročilo. Volitev odbora in vpisovanje članov. Slučajnosti.

Tržaške zaupnike politične in strokovne organizacije se vabi na sejo, ki bo v sredo, dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v «Delavskem domu» (dvorana v prvem nadstropju). Razpravljati je o jako nujnih vprašanjih, zato pričakuje odbor, da se je gotovo udeležijo vsi zaupniki.

Zaupniki iz goriške okolice so vabljani, da se udeležijo zborovanja, ki bo v nedeljo, 22. septembra, po končanem ljudskem shodu v Vrtojbi. Na dnevnem redu je: Poročilo o tržaški konferenci.

Za deželnozborsko volilno pravico so bili v nedeljo razen mnogih manjših veliki shodi v Pragi, v Lvovu, v Lincu, v Opavi in v Černovicah. V Pragi je bilo 15.000 ljudi na shodu na Havličkovem trgu, kjer so govorili sodrugi Steiner, Seliger in Folber. Potem je odkorakala množica z rdečimi zastavami in primernimi napisi na Vaclava trg, kjer je govoril sodrug Tusar. — V Lvovu je bil shod pod milim nebom. Zbralo se je nad 10.000 ljudi. Govoril je poslanec sodrug Hudec, potem Szmigielski, Moraczewski in Vitijk. Po shodu je bil spreved po mestu. — Tudi v Lincu je bil shod pod milim nebom. Govorila sta poslanca Schuhmeier in Weiguny. — V Opavi je bil shod v največji mestni dvorani, po shodu obhod po mestu. — V Černovicah je bil shod pod milim nebom; udeležilo se ga je 15.000 ljudi. Razen tega je bilo mnogo shodov po manjših mestih.

Ogrski socialisti so sklenili, ustaviti delo dne 10. oktobra, ko se snide ogrski državni zbor. S tem hočejo demonstrirati za splošno in enako volilno pravico. Vlada se izjavlja, da je grof Andrássy izdelal načrt, ki bo «odgovarjal potrebam», preprečiti «anarhijo» in varoval «madjarski značaj dežele». Mora biti lepa pokveka!

Nemška socialna demokracija ima od ponedeljka sem svoj letošnji zbor v Essenu. Avstrijsko nemško soc. dem. stranko zastopata sodruga dr. Ellenbogen in Schuhmeier, češko pa sodrug Němec.

Iz poročila strankinega vodstva je razvidno, da je število politično organiziranih udov zadnje leto naraslo od 384.327 na 530.466. Viljemove besede, da je socialna demokracija pri zadnjih volitvah pojahana, so torej sijajno ovažene. Sicer pa je dobila stranka, ki je imela pri zadnjih volitvah 3.010.000 glasov, letos 3.259.000. V nemških deželnih zbiorih je sedaj 135 socialno-demokratičnih poslancev, v občinskih zbiorih 4496 socialističnih svetovalcev in sicer 1207 v mestih, 3789 pa po deželi. Centralno glasilo «Vorwärts» v Berlinu se tiska v 130.000 iztisov. Strankina blagajna je imela nad milion mark dohodkov. Izdatkov je bilo 459.501 marka za agitacijo, 137.866 mark za podporo strankinih listov, 66.616 mark pa za strankino šolo.

Dopisi.

Pulj. (Prvi javni shod jugoslovanske socialno-demokratične stranke.) Kakor je bilo naznanjeno v našem listu, je bil v nedeljo 1. t. m. prvi javni shod slovenskih in hrvatskih delavcev v Pulju. Bil je za tukajšnje razmere jako dobro obiskan, kajti udeležilo se ga je nad 200 sodrugov. Prišel se je točno ob 10. uri dopoldne. Za predsednika je bil izvoljen sodrug Anton Pirc, za zapisničarja pa sodrug Zlobec. Na dnevnem redu je bilo: 1. Kaj zahtevamo. 2. Volilna reforma za deželne zbore. Poročal je sodrug Petejan, ki je v obsirnem govoru razložil glavne točke socialno-demokratičnega programa, zlasti tudi z zahtevami socialističnega narodnostnega programa. Energično je odbil podla obrekovanja, s katerimi obsipavajo nasprotniki socialno demokracijo. Nadalje je razložil socialistično stališče glede volilne reforme za deželne zbore ter se je pečal posebno temeljito z istrskim deželnim zborom in njegovim nedelovanjem. V narodnem oziru je računati, da je danes v Istri 70 odstotkov slovanskega in 30 odstotkov italijanskega prebivalstva. V deželnem zboru pa sedi 21 Italijanov in 9 Slovanov in pribiti se mora, da nima italijanska buržoazija toliko tolerance, da bi priznala vsaj enakovrstnost jezika, vsled česar ta deželni zbor vsa leta sploh ni deloval in so vsi interesi dežele zanemarjeni. Končno je vzpodbujal navzoče, naj se čvrsto oklenejo socialno-demokratične stranke in z združenimi močmi izvojujejo neizogibni boj proti kapitalizmu. Govorili so še nekateri govorniki, potem se je shod zaključil z glasnimi živio-klici socialni demokraciji.

Shodi.

Protestni shod. V sredo, 25. t. m., zvečer se vrši v Ljubljani protestni shod vsled vedno naraščajoče draginje živil. Lokal se naznani po letakih.

V Vrtojbi je dne 22. septembra t. l., ob 3. uri popoldne, v gostilni gospoda Emila Savniga ljudski shod. Na dnevnem redu je: Volilna reforma za deželni zbor. Že iz dnevnega reda je razvidno, da je shod zelo važen in je pričakovati, da pridejo vsi sodrugi. Vabljani so tudi sodrugi bližnjih krajevnih organizacij.

Strokovni pregled.

Revirna rudarska konferenca je dne 29. septembra t. l. v gostilni gospoda Antona Fana v Zagorju ob Savi. Vsi zaupniki rudarske organizacije in odborniki rudarske zadruga so vabljeni, da se gotovo udeležijo te konference. Dnevni red se naznači organizacijam s posebno okrožnico.

Mednarodni rudarski kongres zboruje letos v Avstriji, in sicer v Salzburgu. Udeležba je večja, nego na vseh dosedanjih kongresih. Z Angleškega je prišlo 65 delegatov; njih organizacija šteje 400.000 udov. Američani, ki imajo tudi 400.000 udov, so poslali dva delegata, Francozi in Belgijci po 15. Nemci 19, Avstrija 10. Kongresa so se udeležili tudi krščanski rudarji iz Nemčije, ki so se zadnji čas v gospodarskih vprašanjih močno približali socialnim demokratom. Kongres je pozdravil predsednik angleške organizacije Enoch. Potem je govoril v imenu avstrijske organizacije sodrug Jarolim, ki je naglašal, da avstrijski delavci niso več državljani petega razreda, odkar so si priborili splošno in enako volilno pravico. Omenil je tudi, da se je posrečilo, združiti prej razcepljene avstrijske organizacije v eno celoto. — Amerikanec Buck je poročal, da se je ameriškim rudarjem končno posrečilo priboriti si izboljšanje plač. Tudi 12.000 Japoncev in Kitajcev je pristopilo organizaciji. V Zedinjenih državah ne sme sedaj v jamo, kdor ni organiziran. V imenu socialno - demokratične stranke je pozdravil zborovalce sodrug Preußler.

Domače stvari.

Zgago med železničarji bi radi delali »dobri prijatelji delavstva«. V raznih časopisih, tako tudi v krščanski katoliškem »Slovenca« čitamo perfidne napade na vodstvo socialno - demokratične železničarske organizacije, češ, železničarji so nezadovoljni, ker vodstvo zadržuje gibanje, ker slepomisi i. t. d. V resnici so nezadovoljni le klerikalci, ki bi bili, čeprav nimajo pristašev med železničarji, radi igrali prvo vlogo v gibanju. Vse, kar so železničarji doslej dosegli, so dosegli brez klerikalcev in krščanskih socialcev in proti njim. To jih pa peče. Ali zavedni železničarji jim ne pojdejo na limanice, pa če se vedejo se bolj »radikalno«. Tak »radikalizem« je namreč navadna sleparija. Železničarjem ni cili pasivna rezistenca, temveč izboljšanje položaja; pasivna rezistenca je pa le sredstvo v ta namen in razume se, da bi bilo bolje, če bi se izpolnilo njih opravičene zahteve brez tega skrajnega bojnega sredstva. Seveda, če ne pojde drugače, pojde pa tako. Ali prav zato, ker je zelo verjetno ali pa vsaj prav lahko mogoče, da bo pasivna rezistenca potrebna, je nad vse brezvestno, v tako kritičnem času zanašati nezaupanje. Če pride do skrajnega boja, bo železna disciplina najnujnejši pogoj za zmago. Disciplina pa zahteva, da se začne z bojem takrat, kadar je pravi čas, da se začne po jasnem načrtu in da se tudi vodi ves boj po brezpogojno veljavnem načrtu. Kdor zanaša sedaj med železničarje nedisciplino, jih hoče le oslabiliti in pomagati kapitalistom, da bi lažje premagali needno in nedisciplinirano vojsko. To bodo železničarji razumeli in zato ne sedajo krščanskim »prijateljem« na limanice.

»Surovost tržaskih socialnih demokratov« je zopet priljubljen predmet za meščansko časopisje. V Trstu in v Ljubljani se razburjajo v najlepší slogi slovenski in italijanski nacionalisti nad socialističnim divjaštvom, ker je ljudstvo v petek po shodu in demonstraciji, prirejani proti nezasišanemu podraževanju živil, pobilo nekoliko šip. No, kdor količ kaj pozna tržasko socialno demokracijo in zasleduje njeno delovanje, mora vedeti, da je pač zelo delavna, da se tudi zaveda svoje moči, da pa njen značaj nikoli ni bil surov in barbarski. Demonstracije naše stranke v Trstu niso tako nezasišano nenavadni dogodki, da jih javnost ne bi mogla poznati. Naj se čuvajo javne morale le spomnijo na mnoge, res velike demonstracije, ki jih je socialna demokracija tudi v Trstu priredila ob času bojev za volilno pravico in pozneje ob volitvah, pa v dobi boja za nedeljski počitek i. t. d. Impoverirale so pač vse one demonstracije, ker so bile veličastne sameobsebi, vsled množic, ki so se jih udeleževale in vsled vzorne discipline. Nič preveč redkega ni bilo, da je korakalo po 40.000 socialistov po tržaskih ulicah, a čim manj je bilo policije blizu, tem vzornejši je bil red. Če je bilo v petek večer nekoliko drugače, bi se torej žurnalistika, kateri je kaj ležeče na resnici, vprašala, kje je pravi vzrok, da je prišlo do izgrediv. Objektivna preiskava razlogov bi kmalu dokazala, da so napadi na socialno demokracijo naravnost blazni. Ves Trst vé, da so prišli prvi napadi iz buržoaznih krogov, iz vrst tiste elegantno prevzetne družbe, ki se je zabavala v kavarni »Specchi« in ni imela pametnejše zabave, nego podlo zasramovati demonstrante. Izvolite le malce razmisliti, gospodje psihologi! Ljudstvo demonstrira, ker se mu podražuje vsa živila, ker se ga obsoja na lakoto. In na to ljudstvo mečejo lakirani lenuhi, ki ves božji dan ne vedo, kako bi ubili čas, zemlje, »kifeljce« i. t. d. Ljudstvo bi pač moralo imeti vodo v žilah, če ga ne bi pogrelo tako infamno zasmehovanje. To je bil prvi povod spopadom, pa ni čudo, da je množico pograbil bes nad vso družbo, ki živi od delavskih žuljev, pa odreka delavstvu vse pravice. Toda gotovo je, da bi se bilo dalo omejiti prvi spopad, ako bi bili

demonstrantje sami socialni demokrati. Prav tisti, ki protežirajo vsako nasprotje proti socialni demokraciji, naj se pa primejo za svoj cenjeni nos; njih ljubljenci, takozvani anarhisti, neorganizirani ljudje, razni »narodni« elementi, ki niso za nobeno sistematično delo, so prav radi porabili priložnost, za svoje »delo«. Tako je kamenje frčalo proti šipam. Kamoristi in slovenski šovinisti, liberalci in klerikalci si pa segajo v roke in pokajo po socialnih demokratih — seveda z jezikom, zakaj lojalnega orožja itak ne poznajo.

Tržaski narodnjaki, ki lajajo nad socialno demokracijo, ker je bilo v petek tudi na »Narodnem Domu« pobito nekoliko šip, imajo najmanj razlogov, škandalizirati se nad demonstranti. Pav tako so tudi solze pobožnega »Slovenca« kaj hinavske. Gospodje šoveni naj se le spomnijo, kaj je bilo v Trstu pred devetimi leti. Demonstracije, ki so jih takrat priredili »patriotični« Slovenci, tudi niso bile tako nedolžne, kakor parada otrok. In povod ni bil približno tako akuten, kakor je podraževanje živil. Pa sploh niso narodnjaški voditelji taki angelji miru, da bi imeli pravico, socialistom čitati levite zaradi kakega izgreda. Svojo »narodno organizacijo« organizirajo naravnost za dejanske napade na socialiste; napad na mrtve šipe »Narodnega Doma« pa res še ni tako krvav, kakor napad na žive sodruge, ki so jih s palicami pretepali in s škornji suvali pri Sv. Ivanu. Torej malo manj teatraličnega ogorčenja, gospoda!

Justična uprava si dela reklamo, pripoveduje, da sta na ženskem oddelku ljubljanske jetnišnice nastavljeni dve ženski paznici, ki imata v zaslužnem svojstvu 2 kroni 40 vinarjev dnevne, kakor provizorični moški pazniki. To bi bilo vse lepo, če ne bi tičalo v tej reklamni objavi priznanje, da dobivajo provizorični pazniki čas. kr. jetnišnice v teh dragih časih 2 K 40 vin., to se pravi goldinar in dvajset krajcarjev na dan. I. t. d., ki morajo živeti ob takih »ogromnih« dohodih ne menijo, da je to za moške in za ženske premalo. Torej ni pravega povoda, postavljati se s tako »modernostjo«.

»Slovenski Narod« objavlja zadnji čas pogoste dopise s Koroskega in s Štajerskega, v katerih se pripoveduje, da propada Slovenstvo zaradi klerikalizma. To je zlata resnica, ali rekli bi, da jo je »Narod« nekam pozno odkril. Menda ni prevzetnost, če pribijemo, da je to že davno dokazoval — »Rdeči Prapor«. Takrat se seveda ni smel nihče zmeniti za to. Na Štajerskem je vladala »sloga«, v Trstu »edinost«, na Koroskem se je držal »Mir«, kakor kaka filialka »Slov. Naroda«. No — izpoznanje še ni prepozno. Ali uganka nam je, kako združuje »Narod« s to teorijo popolnoma nasprotno prakso. »Sloga«, v kateri izgine vsako protiklerikalno delo, je pogubna za Slovence, a »Narod« služi najbolj slogaškemu slogasu, poslancu Ivanu Hribarju, ki se da izvoliti na podlagi liberalnega programa, pa podpiše v državnem zboru klerikalni program. To se vendar čudno — ne vjema. Erkläret mir, Graf Oerindur...

Ob začetku šolskega leta je gotovo zelo važno iznova opozarjati na to, da otrokom, itak ne malokdaj preobloženim z duševnim naporom, ne kaže v tem času dajati tudi še pijac, ki dražijo živce in s tem škodujejo zdravju. Semkaj spada poleg alkohola zlasti zrnata kava, ki bi se po izreku slovečega zdravnika sploh ne smela dajati otrokom v šolskih letih. Tega tudi nikakor ni treba. Kathreinerjeva Kneippova sladna kava je tako imeniten nadomestek zrnate kave! Posebno napravljanje za deco provzroča tako malo tuda, ki se vrhutega bogito poplača s tem, da vidno uspevajo naši ljubljenci. Kathreinerjeva Kneippova kava je lahko prebavna, krvotvorna in krepična ter ima soričo posebnega načina svojega proizvodnje prijetno mil okus po kavi, ki se ga lahko privadi vsakdo. Seveda je zaradi mnogo manj vrednih posnmkov treba opreznosti pri nakupovanju. Zahtevajte vselej izrečno Kathreinerjevo kavo in jemljite le zaprte izvorne zavoje s tem imenom kakor tudi s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Raznoterosti.

Papeževa enciklika proti katoliškim »modernistom« je izšla. Reakcionarna je nad vse pričakovanje. Modernistom ni pripisovati kdove kakšnega radikalizma, ali prav lahko se zgodi, da se porode nasprotja, ki bodo Vatikanu še zelo neljuba.

Stanje hranilnih vlog:
24 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
860.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši, Prešernove ulice 3, poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na menice in na vrednostne listine pa po 5% na leto.

Pivovarnarji planinskih dežel so sklenili kartel, da bi na eni strani privezali gostilničarje, na drugi pa diktirali občinstvu cene po mili volji. Gostilničarji so na svojem zborovanju sprožili misel, da bi ustanovili svojo lastno združno pivovarno. V tem sklepu je nekaj socialnega duha, — v nekaterih drugih sklepih ga je pa močno pogrešati.

Ali so pa tudi res dobre?

Kaj — Fayeve prave sodenerske mineralne pastile? Pa še kako, Vam pravim. Vsak od nas ima vsakovrstnih pripomočkov na izbero, toda tudi jaz sam jemljem rajši Fayeve prave sodener. In pa, kdor jih je kupil enkrat, prihaja zopet in zopet ponje; imam odjemalce, ki prihajajo v prodajalno samo zaradi pastil in od svojih založniških predmetov prodam največ Fayeve pravih sodener. — Poglejte, prosim, škatljo velja le K 1-25. — Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah ali trgovinah z ručninskimi vodami. Glavno zastopstvo za Avstro-Oggersko: (1)

W. Th. Guntzert, Dunaj, XII, Belghoferstrasse 6.

Več mizarskih pomočnikov

dobi trajno delo pri 3-2
g. Ferdo Primožič, Ljubljana, Klšerjeve ulice 5.

Mizarski pomočniki

dobe takoj trajno delo pri
Matiju Baver, mizarju
v Brebiru na Krvaškem.

Spretni jeklolivarji (Stahlformer) za topilniške odlivke in izdelovalce jeder (Kernmacher) za jeklolive se iščejo. 3-3

Ponudbe pod „S 2322“ na naslov
Haasenstein & Vogler, A.-G., Dunaj I.

V življenju vikdar več 600 K. odov samo gld. 1-65.

1 krasno pozlačena preciz. ura z veriž. 3 letnim jamstvom, 1 moderna svilena kravata za gospode, 2 fina žepna robca, 1 prstan za gospode z finit biserom, 1 elegantna broša (novost), 1 par gumbov z finit. briljanti, 1 žepno zrcalo, 1 denarnica, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprski gumbi, vse double zlato s patentirano zapono, 1 album 10 najlepših slik sveta, 3 šaljivi predmeti, velika veselost za stare in mlade, 1 nikelnasti tintnik, 20 važnih dopisovalnih predmetov in še 500 raznih predmetov za dom neobhodno potrebnih. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja samo **gld. 1-95**. Pošilja proti povzetju, ali če se denar naprej pošlje 3-3

Dun. cen. razpošiljalnica, P. Lust, Krakov 463.

Kar ne ugaja, se zamenja.

POZORI! POZORI!
Za K 2'50

dobi vsak krasno remontoir pežno uro, »Gloria«-srebro, sistem Roskopf patent, anker kolesje, 30 ur idoča za kar se 2 leti jamči, z

lepo pozlačeno, Pancer verižico, samo za K 2'50 3 komadi z verižicami K 7.—

Razpošilja po povzetju tovar. zaloga švicarskih ur 24-15

S. Urbach, Krakov št. 69.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoje

izborno pivo v sodeih in steklenicah.

Telefon št. 187.

ZALOGA V SPODNJI ŠISKI.

Telefon št. 187.

26-14

Listek.

Hans Kirchsteiger:

Pod spovednim pečatom.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil E. Kristan
Dalje.

Hercog ni bil tujec tukaj. Še v dijaških letih je bil v počitnicah romal v to krasno lepoto. Vsako leto je komaj čakal na počitnice, da bi si v Solnogradu ugasil žejo po vzvišeni krasoti.

A šele danes, ko je stopil po tako dolgem jetništvu v mračni samostanski celici v najlepše mesto Evrope, je prav živo občutil vrednost svobode. Bilo mu je, kakor človeku, ki je prestavljen iz mrtve puščave v živ paradiz.

Samo nekaj je kazalo, da tudi ta paradiz ni v nebesih, ampak prav na zemlji. To je bil denar; tudi v solnograškem raj se ne more biti brez njega. Vendar se ni izpodtaknil ob tem kamnu. Vajen je bil pomanjkanja, pa mu je bilo neizrečno lahko pri srcu, ko je pozno v noč sedel na bregu tiho šumeče reke. Z Meniškega hriba so se razlegali veseli glasovi vojaške godbe; vsekrog so se svetili beli žarki neštetih električnih žarnic.

Dočim se je širilo srce, se je moral pač želodec skromno zoževati, ali kakor so hiteli bliščeči valovi Salice mimo njega, tako se je razblinjeval spomin na otožno preteklost v užitku lepe sedanosti. Nekoliko kron, ki jih je začuden našel v žepu, mu je zagotovilo skromno večerjo in zajtrk za drugi dan.

Bilo je jutro polno svetlobe in blišča, ko se je staro mesto sveže in mladostno zbudilo, kakor roža v jutranji rosi. Solnce se še ni dvignilo nad Črni vrh, ko je Hercog že stal na visoki trdnjavi. Jutranji zvonovi so zapeli, zdaj s te, zdaj z one izmed tridesetih cerkva.

Opojen od stare, a še vedno mlade lepote, ki se je nerazdružno spojila z umetnostjo, je župnik skoraj pozabil na pismo v žepu.

Bil je že čas, da ga odda in da si poišče novega kruha za stara leta.

Toda železo ostane železo, naj tolčejo najtežja kladiva po njem, dokler hočejo; železo ostane, če dobi obliko težkega nakla ali pa mične umetnine; če pride celo magnet blizu, bi pohitelo k njemu, kakor nevesta v ženino naročje.

Prav tako se godi katoliškemu duhovniku, čegar poklic je pristen. Naj so bili udarci usode, preganjanja in nehvaležnosti kolikorkoli po njem, vendar ostane duhovnik; njegova cerkev je magnet, ki privlači njegovo srce venomer s skrivnostno močjo. Nevidna duševna moč je prišla tudi Hercoga. Srce in roke, glava in noge, vse je sililo k palači z neštetimi velikimi okni,

kjer stoluje s škrlatom odeni kardinal, ki mu pravijo „nemški papež“.

Sam ni prav vedel, zakaj je stopil v to palačo. Ali je upal, da najde tukaj pravega izveličarjevega naslednika in pomoči? Ali mu je veleval čut duhovniške dolžnosti, naj se predstavi škofu, v čegar škofiji je mislil živeti poslej? Ali pa je bilo navadno spoštovanje od Boga postavljene gospodske ali pa vse skupaj? Skratka, instinktivno je gnalo duhovnika k mogočnemu kardinalu njegove cerkve, kakor železo k magnetu.

In prav je storil. Vzlic sumljivi obleki so ga pustili h kardinalu. Prijazno in dobrosrčno ga je pogledal cerkveni poglavar in roka je že segala v žep, da bi dala beraču miloščino. Toda, ko se je župnik spoštljivo poklonil in povedal, da je katoliški duhovnik, je gospod kardinal debelo pogledal, kakor da vidi živega antekrista. Odtegnil je roko, ko mu jo je hotel poljubiti duhovnik v oguljeni suknji.

„Duhovnik ste? Katoliški duhovnik?“ in pomeril ga je od nog do glave.

Duhovnik brez duhovniške obleke — to se mu je zdelo nemogoče. Pogledal je na uro.

„Torej duhovnik ste? Nimam več časa. H kosilu moram. Toda molil bom za vas.“

S temi besedami je bil župnik odpuščen in kardinal je lahko odšel mirno h kosilu. Vrtar je že zajrl duri za čudnim človekom.

Župnik je pa stal na tlaku. Le ena kardinalova beseda mu je še prijazno šumela v ušesih: Kosilo... Gladen je bil zopet, v žepu ni imel vinarja in pregrešno bi bil dal celo kardinalovo molitev za kos klobase.

Ali danes ga ni užalostilo, da so ga tako nežno odpravili. To je bilo povsem nemogoče. Saj je bil v Solnogradu, kjer se je nebo smehljal, kjer so šumljali vodnjaki in peli zvonovi, gore pa so pripovedovale najlepše pravljice in kamnene umetnine so kramljale. V takem kraju ne more premagati žalost.

Celo smehljal se je, misleč: „Pač moram že verjeti, da je moja cerkev složna. Prelat, škof, kardinal — vsi trije so me vrgli vun. Le papež še manjka. Ta me pa kratkomalo ne bi pustil k sebi; ergo credo in unam sanctam ecclesiam. Pač krasna je ta sloga cerkve v — izmetavanju. Zato je pač tako sveta, ker streže s tako ljubeznijo svojim svetnikom in navideznim svetnikom, kakor n. pr. mojemu nasledniku, ter jih blagoslavlja.“

Toda ironično veseli izraz je izginil z župnikovega lica. Vstopil je v prostorno ladjo velike stolne cerkve. Nič ni pazil na posamezne skupine radovednih ljudi iz vseh mogočih krajev, ki so hodili po cerkvi kakor po muzeju. Pri stranskem oltarju je pokleknil v pobožni molitvi pred tabernaklom svojega Boga. Še čudno se mu ni zdelo, da ga je moral poiskati pri stranskem oltarju, ker je

bil veliki oltar samo za knezonadškofijska opravila kardinalova. Saj je Kristus ponižen in skromen in potrpežljivo prenaša, da je njegov namestnik v škrlatu pred njim.

In ponižni izveličar ni zapustil ubogega duhovnika pred tabernaklom, čeprav ni imel več na sebi duhovniške obleke, ki mu jo je bil škof strgal s telesa. Kristusa so pribili nagega na križ, zato je bil usmiljen s svojim ubogim služabnikom. Sočutno ga je pogledal s svojega križa in je dejal:

Dalje prih.

Vsaka ponaredba in ponatis je kaznjivo.

Edino pravi

Thierryeov balzam

Iz zeleno znamko dane. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K. 52-31

Thierryeovo centifolijino mazilo

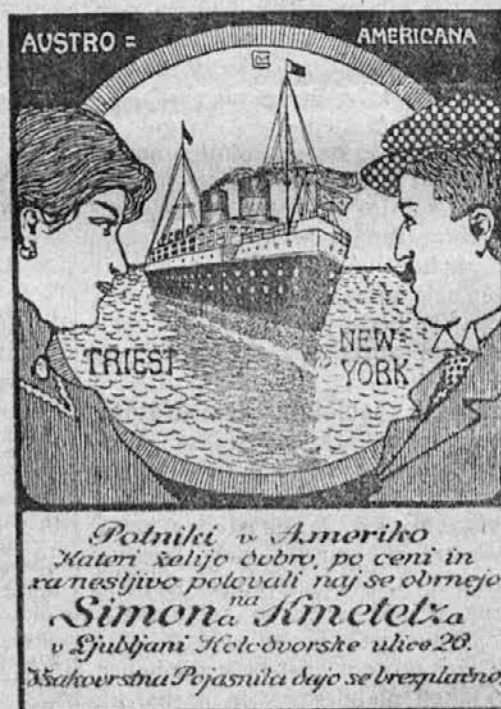
proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam i. t. d., 2 lončka K 3-60. Razposilja se le proti povzetju ali za naprej poslani denar.

Ti dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Polniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nesestvo poloviti naj se obrnejo
na
Simona Kmetelca
v Ljubljani, Koroščevo ulico 20.
Vsakovostrna Pejasnita dajo se brezplačno.

KAVARNA

„Unione“ preje „Tedesco“ v Trstu

se priporoča cenjenim sodrugom najtopleje. Na razpolago so vsi važni in slovenski, italijanski in nemški listi. Vse pijače poceni. Napitnina je izključena.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

40 v Ljubljani, Wolfsove ulice št. 12

Ustanovljeno leta 1855.

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborno pivo v sodeih in steklenicah.

Številka telefona 210.

Sodrugji, zahtevajte povsod „Rdeči Prapor“!